

پس از حمد و ثنای خدای یگانه و درود به رسول فرزانه؛

اگر بپذیریم که میان کیفیت پژوهش‌های انجام‌شده در هر حوزه علمی خاص از یک سو، و کمیت و کیفیت مقالات علمی آن حوزه از سوی دیگر، پیوند مستقیمی برقرار است (که علی‌القاعده منطقی هم هست)، باید قبول کنیم که کشور ما در عرصه سیاست‌گذاری علم و فناوری، صاحب پژوهش‌هایی نیست که چندان ریشه‌دار و باکیفیت باشند. نتیجه جست‌وجویی ساده در سوابق سه مجله علمی برتر دنیا در حوزه یاد شده، شاهدی بر این مدعاست؛ چنان‌که فقط یک مقاله در یکی از این مجلات متعلق به پژوهشگرانی از ایران است که آن هم در همین ماه‌های اخیر به چاپ رسیده است. به سخن دیگر، برخلاف برخی دیگر از شاخه‌های علمی، تاکنون تنها مقالات انگشت‌شماری از کشور ما در حوزه سیاست‌گذاری علم و فناوری به مجلات بین‌المللی راه یافته‌اند و آن هم در مجلات علمی درخشان و خیلی معتبر نبوده است.

متأسفانه این معضل به مجلات علمی محدود نمی‌شود و تجربه انجمن علمی مدیریت فناوری ایران در برگزاری سومین کنفرانس ملی مدیریت فناوری، نشان داده است که اغلب مقالات وارده صرفاً به مرور آثار پژوهشی و گردآوری مطالب پرداخته بودند و کمتر مقاله‌ای یافت می‌شد که بر روش تحقیق معتبری مبتنی بوده و براساس چارچوب شناخته‌شده مقالات علمی تدوین شده باشد.

و اما این مشکلی است که طبعاً امروز دامن‌گیر فصلنامه نوپای ما نیز هست؛ فصلنامه‌ای که نخستین و تنها مجله علمی - پژوهشی در زمینه سیاست‌گذاری علم و فناوری به شمار می‌رود و لاجرم برای حفظ این عنوان و تقویت نقش و تأثیر خود در این عرصه، نیازمند مقالاتی قوی و نظام‌مند است.

نکته جالب آن‌که در دو، سه سال اخیر و به‌ویژه با طرح موضوع نقشه جامع علمی کشور (و البته با تمرکزی که از پیش بر این حوزه بوده است)، پژوهش‌هایی بیش و کم سترگ در کشور در دست انجام است، اما در عمل تاکنون مقاله‌ای دریافت نشده است که مستخرج از این پژوهش‌ها باشد و بیشتر مقالات ورودی برگرفته از پژوهش‌های دانشجویان دوره تحصیلات تکمیلی‌اند. این امر از سویی می‌تواند نشانگر آن باشد که مجریان پژوهش‌های ملی توجهی به انتشار دستاوردهای علمی‌شان ندارند (که خود ممکن است از مسائل حقوقی میان مجری و کارفرما ریشه‌گیرد یا به دلیل تفاوت تخصص مجری با پژوهش در دست انجام باشد که جذابیت انتشار این قبیل مقالات را کم می‌کند) و از سوی دیگر، این نگرانی را دامن‌زند که مبادا پژوهش‌های ملی نیز از نظر کیفیت در سطح مقالات ارسالی به نشریات و کنفرانس‌ها هستند که در این صورت جای افسوس فراوان است.

البته طبیعی است که وقتی زمینه‌ای علمی فقط چند سالی در کشور سابقه دارد، مقالات و تحقیقات آن نیز چندان قوی نباشد، اما انتظار می‌رود پژوهشگران و اساتید با سابقه‌ای که از دیگر نظام‌های علمی به این حوزه روی آورده‌اند، از رهگذر تجربه و دانشی که بیشتر اندوخته‌اند و با نظارت دقیق‌تر بر فعالیت‌های دانشجویان خود، کیفیت این تحقیقات و مقالات برگرفته از آنها را ارتقا بخشند.

شاید لازم باشد بار دیگر یادآور شویم که این فصلنامه، تنها آن دسته مقالات تحقیقی اصل (original) را می‌پذیرد که دارای نوآوری و مشارکت (contribution) در پهنه سیاست‌گذاری علم و فناوری در سطح ملی باشند و در این میان، اولویت با مقالاتی است که از پژوهشی واقعی و برحسب نیاز یکی از بخش‌ها یا دستگاه‌های اجرایی کشور استخراج شده باشند. وانگهی، هم‌اکنون چندین دانشگاه کشور دارای دوره‌های کارشناسی ارشد و دکتری در این شاخه هستند و از این رو، امید می‌رود که اساتید و دانشجویان محترم عنایت کافی به این فصلنامه داشته باشند و مقالاتی دسته اول و درخور برای آن ارسال کنند.

حفظ کیفیت و استاندارد بالای مقالات در شماره‌های آتی مجله، این فرصت را میسر می‌سازد که مجله بتواند وارد نمایه‌های معتبر جهانی شود و از این رهگذر، زبان فارسی هم به تدریج جایگاه خود را در پژوهش‌های این حوزه باز یابد. تردیدی نیست که این مسیر دشوار را مگر به یاری همه دست‌اندرکاران سیاست‌گذاری علم و فناوری کشور نمی‌توان پیمود و ما دست همکاری همه آنان را صمیمانه می‌فشاریم.